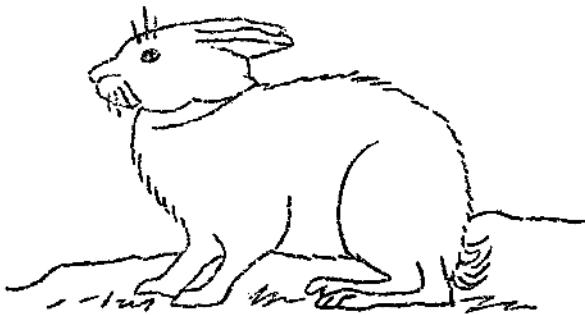

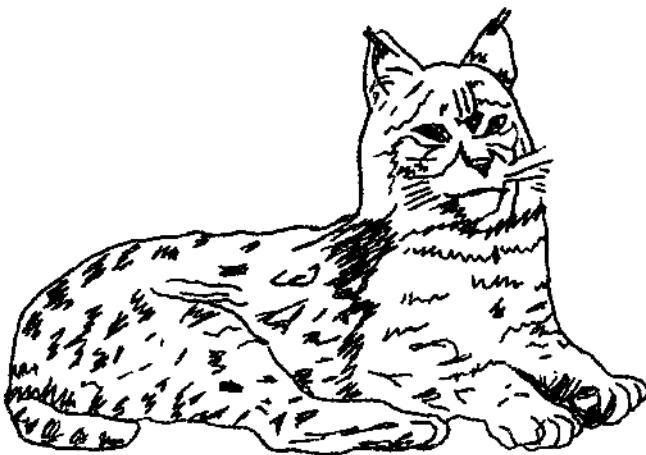
JA' SC'OPILAL

TI CHON LI'

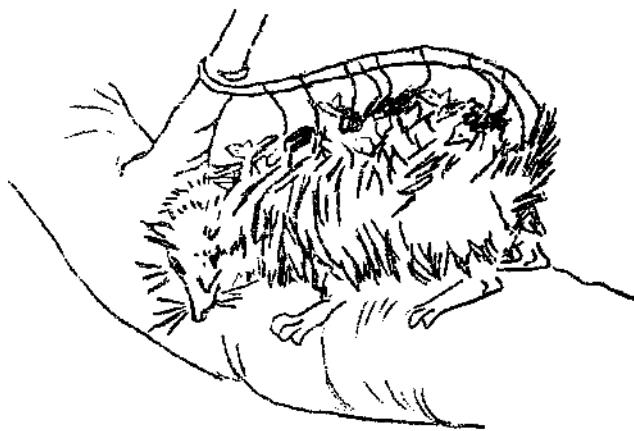
TI JLUMALE

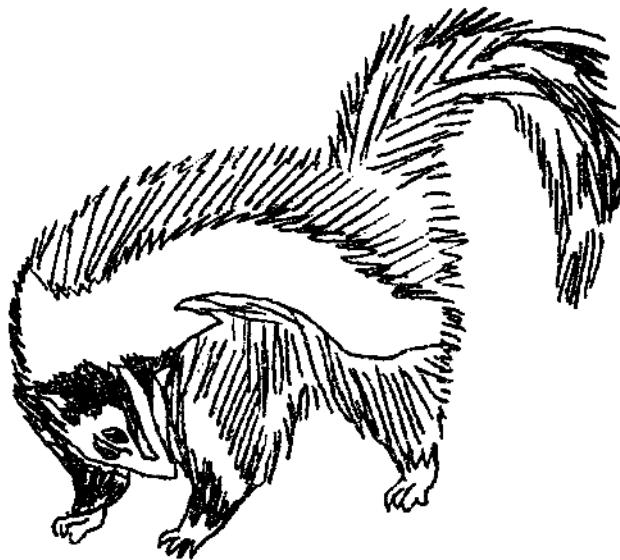
Ti t'ule jech smuc'ul jech chac c'u
che'ol gato. Ti t'ul li' ti jlumale
yoxoxtic. Nat ti schiquine. Xp'it-
p'un chbat ti t'ule. Ti snee cutul.
Ti t'ule vayal ti c'ac'altic. Chvay
ti momoltic. Mu'yuc sch'en. Ti
ac'ubaltic chanav tsa' sve'el. Cha'-
cot no'ox chac' ti yole. Mu epuc ti
yole. Chac'be schu' ti yole. Patil
tscomes. Stuc chlic sa' sve'el.
Chtup' xa ti t'ule yu'un ep tsa'at
yu'un ti cristianoetique. Yu'un lec
ti ti'el obi.

Ti vete co'ol smuc'ul chac gato uc.
C'onc'ontic ti stsotsile. Scheschun
sne ti vete. Oy sch'en ti vete.
Nat tsa' ti sch'ene yu'un mu xtaat
ti sa'el. Te chac' stso'op. Ti
yorail c'a'ch'ixtic, ja' tslo' ti
c'a'ch'ixe. C'alal mu yorailuc ti
c'a'ch'ixe tsa' yan sat te'. Ti
vete mu stac' ti'el, lum xin. Ti
smuculele ja' svorxainic yu'un to
tstic' ti sbec' stuq'tue.

Ti uche yoxyoxic. Ja' nat sni'
ti uche. Ti snee mu'yuc stsotsil.
Ti c'ac'altic vayal ti uche, ti
ac'ubaltic tsa' sve'el. Tsc'ux
vale'. C'unc'un chanav ti uche.
Oy sch'en. Ti uche oy chac' chan-
cot yol. Mu xalinta, ja' no'ox oy
svorsail sch'ut. Ja' te tsach'ites
ti yole. C'alal mi ich'i xa ti
yole, chlic scomes. Stuc chlic sa'
sve'el. Lec ti ti'el ti uche.

Ti soroe coleto. Seuchoj sne
chanav. Tstcistavan. Ti c'ac'al-
tic vayal, ti ac'ubaltic tsa'
sve'el. Puri lum tsjoc'. Oy
sch'en, te chac' stso'op ti yut
ti ch'ene. Lec ti ti'el ti soroe.
Ti stsise ja' tscolta sba schi'uc
yu'un mu stsacat. Mi laj stsista-
ucutique, mu xlco' ti chuq'uel ti
yiq'ue. Mi ic'ot ti jsatique ti
stsise, chtup' jsatic yu'un.

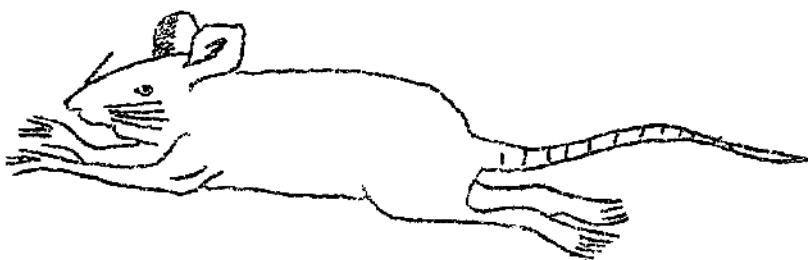

Ti sabene chanav ti c'ac'altic.

Tsojtsojtic ti sabene, cuatrojo sat.

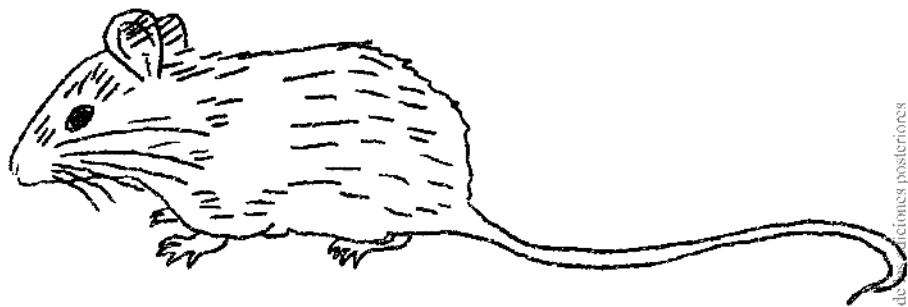
Nat ti snee. Anil chanav. Oy sch'en te chac' yol. Puri ch'ich'el caxlan chuch' ti sabene. Mi xtun ti ti'el.

Ti smuculele ja' chixtanic ti tan-chaquetique ti yorail Carnaval. Mi laj staic ti sabene, tsmilic. Ja' no'ox chich'bo ti snuculele. Tsts'isic, tspulbeic jobel. Cuxul x'olan. Jech yu'un chlic yec'be yil ti cristianetique ti yorail q'uin. Ja' no'ox stu yu'unic o.

Ti caransae puri ixim tsve'.

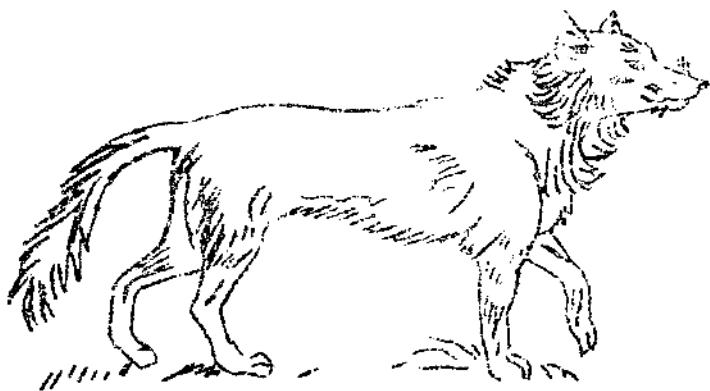
Ti waxal caransae mu'yuc stsotsil
ti snee. Ti c'ac'altic wayal, ti
ac'ubaltic ja' chve'. Stsulet
no'ox ti anil chanav. Chac' atso'op
ti na. Chac' van chancot ti yole.
Oy bu mas ep chac' uc. Mu xtun
mi oy caransa ti jnatic. Ep ti
c'utic tstsep'e.

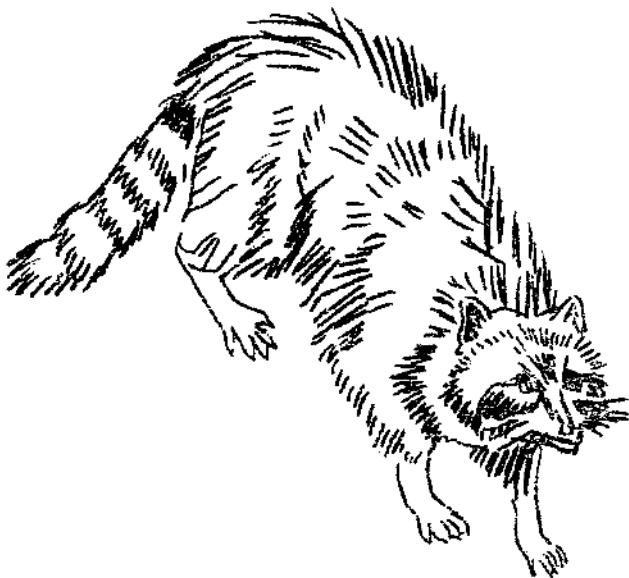
Ti sac-evale ja' yox ti suate.
Ti sch'ute ja' sac. Ja' mas muc'
ti caransae, ja' mas biq'uit ti
sac-evale. Oy sch'en ti te'tic,
te chac' stso'op, Te chac' yol
uc. Ixim tsve' ti sac-evale.
Ti chobtic tsta ti sve'ele.

Ti stsuhe, ja' biq'uit, yoxoxyoxic.
Chac' stso'op ti yut na. Te chac'
yol o. Chac'be schu' ti yole.
Jo'cot chac' ti yolo. Stsulet
no'ox ti anil chanav ti stsuhe.
Puri ixim tsve' ti stsuhe. Mu
xtun ti ti'el.

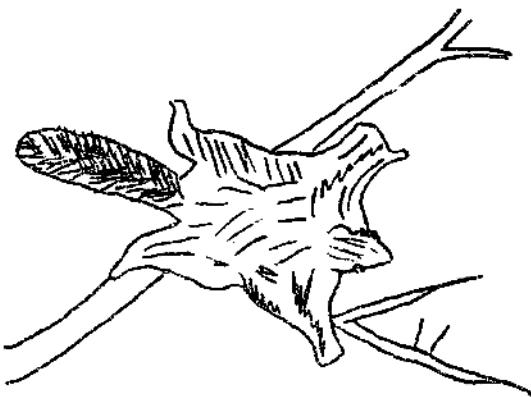
Ti coyotee jech chac c'u che'el
ta'i', yoxyoxic. Mu'yuc stso'top.
Ti te'tic no'ox. Ti c'ac'altic
vayal, ti ac'ubaltic chanav. Nen-
chuc mi caxlan tsti', nanchuc mi
carnero tsti'. Puri ono'ox ti'bol
tsti'. Ch-ech' ti nantic, ch-ech'
stsacan stsacan caxlan. Ja' jech
tapas ti jujun ac'ubale. Oy bu
chtaat ti millel ti coyotee pero yu
cotentie. Mu xtup'. Ja' tsc'an ti
jpasbetic sna ti calac'tique yu'un
jech mu xtaat yu'un ti coyotee.

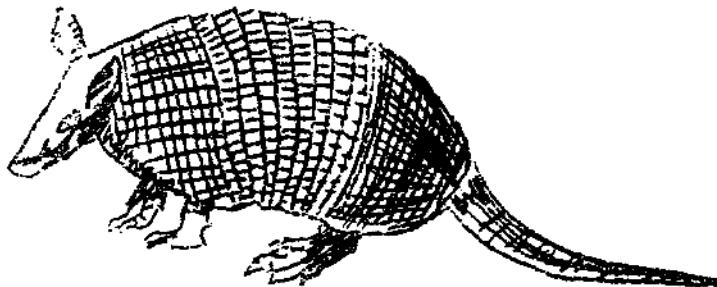
Ti me'ele io'. Mas mac' ti me'ele,
ja' mas biq'uit stuc ti uche. Ti
o'ac'altic vayal, ti ac'ubaltic ja'
tsa' sve'el. Tsjoc' ovol ti me'ele.
Ti ch'en chvay. Oy stso'op. Lec
ti ti'el ti me'ele. Natic ti
yich'aue. Nat ti snee, oy spintoil

Ti chuche yox. Muc' jutuc. Nat
ti snee. Muc' ti snee yu'un lum ep
ti stsotsaile. Anil chanav. Ch'am-
ch'am te' chbat ti chuche. Mu
jtatic ti milele. Chac' stso'op ti
te'. Puri yanal te' ti stso'ope.
Tsve' ajan, tsc'ux xvac ti chuche.
Ti c'ac'altic chve', ti ac'ubaltic
vayal. Lec ti ti'el ti chuche.

Ti tso'chuche, chvil. Joch chac
c'u che'el mut ti chvile. Oy
yacan xcotcur ti te'. C'onc'ontic.
Ti jomte' chvay. Tsa' sve'el ti
c'ac'altic. Ja' biq'uit ti tso'-
chuche, ja' mas muc' ti chuche.
Loc ti ti'el ti tso'chuche. Mu
jna'tic c'u che'el chp'ol yu'un mu
xquiltic ti bu chac' yole.

Ti mail chone mu'yuc stsotsil.
Te'alta'saltic ti spate. Squiloj
sne chanav. Anil ti chanave.
Tsouj lum jech chac c'u che'el
chitom. Lec ti ti'el ti mail
chone. Co'ol sbec'tal jech chac
c'u che'el chitom. Ti spate
tsjelp'unic ti cristianoetique
yu'un ch-ovilajic.

Ti bae puri ti yut lum chanav.
C'one'ontic. Biq'ult ti bae.
Ti c'ac'altic vayal, ti ac'ubaltic
tsa' sve'el. Puri yibil te'.
tslajes. Lec ti ti'el ti bae.
Oy jech laj jta ti bae vorsajtic
scho ti bae. Nojem ti yibil te'.
Patil van ohlic sve'.

Libro de Animales
en
Tzotzil de Huixtán
Texto: Miguel Pale Martínez
Mayo 1967 .25C
Ejercicio Experimental
Publicado por Mariana Cowan